

որքանութիւնն յայտնի չէ, որովհետեւ հրամանատարաց տեղեկագրերը գեւ հասած չէին Սիւլէյման փաշայի ձեռքը:

Կայսերական զօրքերն 2000էն աւելի հրացան և բազմաթիւ ուրիշ այլ և այլ զէնքեր հաւաքելու պատերազմի դաշտին վրայէն:

Այս օտարախելի կռիւներուն մէջ, կըսէ Սիւլէյման փաշա, մեր զօրքն անպարտելի քաջութիւն և զիմադրական ուժ ցոյց տուին՝ արհամարհելով անձրևի պէս թափող ուսմբերը՝ որք մահ կը ցանէին իրենց ճանքուն վրայ:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն 27 օգոստ.
Անգղիա երեք ուրիշ զրահաւոր ալ Միջերկրական ծով զրկելու կը պատրաստուին:

Սթանթարտ լրագիրը Վիեննայէն հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ երկու աւստրիական զրահաւորք Գաւուրի վրայ Սերվոյ ծովեզերաց կը հրակեն:

Լոնտոն 28 օգոստ.
Արևելից մէջ Անգլիոյ շահերը պաշտպանելու նպատակ ունեցող անգլիական ընկերութիւնը՝ Լորտ Սթրաթֆորտին նախագահութեամբ ժողովգումարելով՝ որոշեց պատգամաւորութիւն մը զրկել կառավարութեան՝ խնդրելու համար որ Անգլիա ներկայ պատերազմին միջամտէ: Յիշեալ պատգամաւորութիւնը նաև ընկերութեան չորհրդակցութիւնը պիտի յայտնէ Հունգարիոյ համար, որ Թուրքիոյ նը պատաւոր զէրք բռնած է:

Անգլիոյ Պաշտօն իր վեզն հարկերին 5 ի հանեց:

Պէրիտ 29 օգոստ.
Պ. Կրիլք Սերվոյ զօրաց սպայաժողովին գլուխ անուանեցաւ:

Ռուսաց բանակին մատակարարութեան տեսչութիւնը ցորեն և անդեսայ գնեց Սերվոյ մէջ:

Փարիզ 29 օգոստ.
Ռեբուպիլք Ֆրանսէզ և Բուկոն Ծը Լիլ լրագիրք, որք Պ. Կամպէթթայի օգոստ. 15 թուով Լիլի մէջ խօսած ատեն նարանթիւնն ամենէն առաջ հրատարակեցին, Պ. Կամպէթթայի հետ դատաւնի ենթարկեցան Լիլի դատական ատենին ստիւն:

Լոնտոն 29 օգոստոս.

Օսմ. քօնա.	9 9/16
Փրս. 1865	9 7/8
1869	9 3/4
1871	37 1/4
1872	17
1873	9 5/8
Եղիպտ.	36 1/8
Անգլ. քօնա	95 1/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝
Դատական գործոց նախարար Ա. Իմ փաշան Երեւանի ժողովին նախագահ անուանեցաւ:

Արտաքին գործոց նախարար Կ. Խարաբ Սալիբեյ փաշան դատական գործոց նախարար անուանեցաւ:

Արքունեաց առաջին քարտուղար Սայիտ փաշան և երկրորդ քարտուղար Լէպիպէ ֆէֆէնտին միանգամայն Երեւանի ժողովին անգամ անուանեցան:

Առևտրական գործոց նախարար Չամիլ Բօհաննէս Էֆէնտին միանգամայն Հասարակային շինութեանց նախարար անուանեցաւ:

Պատերազմական ատենին երեքշաբթի օրն երկրորդ անգամ գումարուելով Ապիւրի Բէրիմ փաշան հարցաքննեց:

Յար Տիւ Պօսթօր լրագիրը կրօն թէ նախորդ լրագրատար Բէրիմ փաշան, որ հիւանդ ըլլալու պատճառով Մեծ կղզին կը բնակէ, պատերազմական ատենին ստիւն հարցաքննուելու հրաւիրուելով՝ նամակ մ'ազգեր է յիշեալ ատենին նախագահ Նամիգ փաշային և խնդրել է որ բմիքներ զրկուին համադրուելու համար թէ անհնար է իրեն պատերազմական ատենին ներկայանալ: Ասկից զատ խնդրել է որ իրեն հարցուելիք խնդիրները կանխաւ իրեն հաղորդուին, որպէսզի անոնց պատասխանելու պատրաստուի:

Այս նամակին տակը Նամիգ փաշա զեկեցում մը գրել է ուղղեալ ուստերազմական գործոց նախարարութեան թէ, պատերազմական ատենին գործն ետ չը մնալու համար՝ ատենին յատուկ բնակարան մը պատրաստել է զինւորական հիւանդանոցի մը մէջ, ուր Բէրիմ փաշա պէտք է երթայ իւր հիւանդութիւնը դարմանելու և միանգամայն ընելիլ դատաւորին հարցմանց պատասխանելու:

Սոյն զեկեցումը Բէրիմ փաշայի հաղորդուելով, նա ալ կանոնաւոր բողոք մ'ուղղել է առ պատերազմական ատենին՝ ըսելով թէ ամբաստանելոց ծածուկ պահուելին այն դատաստաններուն մէջ կըլլայ միշտ, ուր ընդգէմ և ի նպատակ միայն կը գտնուին քննուելիք: Իսկ իւր դատաստանին մէջ Դանթոնը և Պալքանը երբեք չեն ուրիշ վիայ չկայ: Ասկից զատ կրօն նաև բողոքագրին մէջ թէ Նամիգ փաշան պատերազմին սկիզբէն Սպարապետի դուռը կապուած խորհրդէին անգամ և հետևաբար պատերազմական գործոց նախարարութեան գործոցն ու տնօրէնութեանց նա ալ իրեն պէս պատասխանատու ըլլալով, չկրնար պատերազմական ատենին նախագահել՝ առանց դատաւոր և դատելի միանգամայն լինելու: Ի վերջոյ Բէրիմ փաշա կը խնդրէ որ պատերազմական ատենին նիստերն հրապարակաւ ըլլան:

Կրտսի թէ տեղութեան նախարարաց խորհուրդն արժան չէ դատել Բէրիմ փաշայի խնդրին ընդունել մտածելով թէ ներկայ պարագայից մէջ հրապարակային նիստը զինուորական գործողութեանց և յատակազրկման դադարիքն երեւան հանելու ծանր անպատեհ հանձնարարութիւնն ունի:

Կ. Պօսթօր քաղաքապետութիւնը բոլոր թաղերու մարտնչներուն և խմբակներուն նամակ գրեց, որպէսզի բնակիցաց առատասարուութեան հըրաւէր կարգան՝ վերադառնալ զօրակաւնաց համար ծուռտ (Թիֆլիս) և երբիցներ շինելու, մանաւանդ ծուռտ, որուն մեծ պէտք կայ հիւանդանոցաց մէջ: Ամենափոքր քանակութիւններն ալ շնորհակալութեամբ կընդունուին:

Սոյն հրաւերը կընենք մեք ալ մեր մարդասէր ազգայնաց:

Բ. Դուռն Ագրիանուպօլսոյ կուսակալութեանն արմաթ դուրս հանելն արգիլեց, ի բաց առեալ Կ. Պօլիս բերելը:

Երեքշաբթի օրը չորս Ռուս լուսաւոր, զորս Սիւլէյման փաշա գերի բռնել է, և որոց մին գնդապետի աստիճան ունի, մայրաքաղաք հասնելով, չորս ջրիներէ քաջութեամբ կառքով մը Երևանի կայսերական քեօշկը տարուեցան, անկից ալ Սպարապետի դուռը բերուեցան:

Յիշեալ կառքին մէջ Ռուսական

գրօշակ մ'ա քանի մ'ալ զէնքեր կը տեսնուէին:

Վեհ Սուլթանն երկու երկրորդ կառք մ'ընծայ տուաւ Շէյխ իւլ Խալաթ Զեյնալին:

Վահագ Թեմալ կը ծանուցանէր թէ Մանգու մէկ էֆէրտար լրագրին գաղաւթման պայմանաւ մը լրացած ըլլալով, այս շարժու վերստին հրատարակիլ սկսաւ:

Շուրթ օրը Խոսքէյի ծովեզրէն Ձէյպէկի մը գլակ գտնուեցաւ, որոյ պարանոցին վրայ տեսնուած նշաններէն հաստատուել է թէ խնդրամահ եղած և ծովը նետուած էր:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Է Ս Ն Ս Մ Ր Ո Ւ Մ Ո Ւ Մ Ի Ե

17 օգոստ. չորեքշաբթի իրիկուն	10, 18
18 օգոստ. հինգշաբթի առաւօտ	
բացուեցաւ	10, 17
ժամ 6 ին	10, 14
Բուռն իր երկաթուղի	Ֆր. 28
Թղթագրամ	Լիր. 184 1/2

ԸՆԴՈՍՔ ԱՐԺԵՐՊՈՑ

Կ. Պօլիս 17 օգոստոս

Սոսիթի Դէնթալի բաժ.	Անգլ. լիր. 3, 5
Փոխանակութեան	4, 25
Կ. Պօլիս Պաշտօնային	2, 28
Քրէտի Դէնթալ	2,
Քրէտի Օսթրո-Թուրք	—
Փրս. 1863	Ֆր. 53
1865	53
1869	49 20
1872	47
1873	48
Թրամուայ	Օսմ. լիր. 1 7

ԸՆԴՈՍՔ ԳՐԱՄՈՑ

17 օգոստոս

Անգլ. լիրա	զր. 109 30
Նաթոյն ոսկի	87 30
Խմբ. Խիս Ռուս	8 30
Գրքերից	34 7
Հինգ ֆրանք	—
Հինգ նոց	117 20
Պղինձ	161 20

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՀՐԱՎՈՐ ԱՌԱՋԱՅԻՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԿԱՆԻ

Ազգային ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ ուրիշ թ. օգոստ. 19 ի Մարտի Եկեղեցի Գումարու:

Առեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամ 6 ին և գոցուի 10 ին:

Հրաւիրեալ են Երեւանի մարտնչներն՝ իրենց ազգ ասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ:

16 օգոստ. 1877
Ի Պատրիարքարանի Հայոց Կ. Պօլիս

ՊԱՏՐԻԱՐԿ Կ. ՊՈԼՍՈՑ ԵՐԵՎԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ուղերձ մատուցանելի Վեհ. կայսեր.

2. Պիւստի Կեդր. անտուկի.

Ատենադպիր Հ. Ս. Աւետիսեան

ԹՂԹԱՅՈՒԹԻՒՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Եւդոկիա 9 օգոստ. 1877

Տէր Խաղաղապետ.

Կատարականութեան պէտքը, ինչպէս ամեն ուրեք ըստ պահանջման ներկայ դարու կարի դպրի լինելով, իրեն մի համաձայն հրդեհ Կ. Պօլսին սկսեալ Փոքր Ասիոյ մէջ ալ տարածեցաւ, և այն օրէն յորում Հայ ազգին իր փառաւոր

քաղաքականութիւնը կորուսած ատեն իւրոյս նաև իր բնական և բարոյական յատկութիւններն ալ, ինչպէս կորուցան, անվերականգնելի և այլն, այն օրէն կըսեմ, յորում Հայուն պատմութիւնն իր փառաւոր կենաց նկարագիրը վերջացոյց և անգէն և անդ իրեն աւերակաց բու որդալ սկսեց ոգով և գառնակակիծ հառաչենքով, այդ դարերէ ի վեր անտարբերութեամբ զիջուած մնացած փոխներու կայտերու ներքե ցնցեց և ի լոյս հանեց ճշգտութեամբ զէպ ի յատկութիւնն. միով բանիւ՝ Հայոց ներկային համար յոյժ գեղեցկագոյն յարմարեալ և ներդաշնակեալ մի ժողովրդական անմեղ յեղափոխութիւն գէպ ի լոյս, զէպ ի կեանք, որ լուսով հիմնարկելու ձեռնարկեց, ինչ որ մութը եղծեց, դատարարականութեամբ և ուսմամբ ազաքիներու ձեռնարկեց ինչ որ հեռն և սուրն աւերեց. այս հրդեհ, այս հսկայաքայլ վրիթխարին, լսածնուս նայելով, չէ ուշացեր նաև զայլ և արծարծիլ ի Սամուռն, զոր թուականէս երկու տարին չափ առաջ զէպ ի Ս. Էջմիածին ճանապարհորդութեանն ատեն, թէ ոչ բոլորովին գէթ մեծաւ մասամբ անկարող գտած էի զինք իր ապագայ սերունդին բարոյական պիտոյն հայթայթելու մասին. նա ունէր դպրոց, իսկ գոհացողիչ վիճակի մը մէջ չէր գտնուէր դժբաղդարար: Ինչ և է, չըննդաւորեմ անցեալը, զի դուրս մի լաւ ներկայ յաջողութեւ, և նա ունի այժմ արական և միանգամայն իզական սերնդոց դատարարականութեան նուիրեալ զարդներ, և որ աւելի լաւն է, երկու ալ բանիբուն և հանձարեղ դատաստներ:

Փանդի Հայ մանկապետն են, կամ իմ եղբայրներս են որք կը դատարարական անդ, նուիրական պարտք մը համարելով ի սրտի գեղացած ջերմ շնորհակալքս յարգանքոց յայտնել այն ամեն բարեբարաց, որք չեն խնայած բնաւ նախապէս ի դործ զենել ամեն ճիւղ և տղամարտութիւն, և հոսկ ուրեմն իւրեանց առատաձեռնութեամբ երբեք դադարած չեն քաջալերել այն ՄԱՌԱՅՈՒՆԵՐԸ, որոնք սիրով յանձն առած են չուկայէ ի Շուկայ, անէ ի տուն թափաւելով ստակ մուրալ և Սամուռն ապագայի բարեբարութեան համար զոհել ամեն ինչ: Երկու խօսք ալ այդ մեծ երիտաւորաց կուղղեմ:

Մեծանն բարեկամներս.

Ձօնողութիւններ կան, որք հրաշներ կըծնին: Սէտանի պարտեալը մինչ փառք կ'որոնէր իւր գաշը կորոյս և ամբողջ Գաղղիոյ ճակատին պարտութեան կնիքը դըրուեց. այդ Գաղղիա յաղթուեցաւ, շատ զոհեց նա, հուր տեղաց իր վերայ, իսկ կանգնեցաւ այդ փլատակներու և միջոց ներքեւ իւր հետ բարձր բռնելով այն հասարակապետական դրօշը, որուն շատոնց ի վեր կը բաղձար ողջամիտ մասը: չէ, Գուր կը մուրաք դպրոցի համար և Ձեր պատիւը կը զոհէ. դպրոց կը սիրէր, լոյս կը սիրէր և դոցա կոչման առջև կը լուցնէր: Ձեր անձնական պատուոյ ճայնը, դուք կը զոհէր, քով ճանչնալով անտարակոյս, որ այդ զոհեր սուր և նուիրական են և որ հրաշներ կը յայտնան ու կը կազմակերպին: Գիտե՛ք, զի Ձեր այդ բըռնած զիրք ազնուապետական դաշոյցը կըստ պաշտօնի ժողովրդական դրօշը կը բարձրացնէ, ուսմանը, լոյս և հաստատութիւն նշանաբաններով: Օն անդ, Ձեր կոչումը մեծ է և վեհ, պատասխանեցէք նմա, անարգեցէ՛ք, առ ոտն կոխեցէ՛ք այն ամեն խոչ և արգելք, զոր խաւարը կը պատրաստէ ձեր ոտից առաջ: զի դուք ձեռքերնիդ ունեք լուսոյ ջահը և ուր լոյս է, չկայ խաւար հոն: Այն քանի փառելի յիշատակներ կուգան կը յուզեն դուրս, երբ մտածեմ թէ և ես երբեմն կը մուրայի դպրոցի համար, և որքա՛ն երջանիկ կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հաշտական այն արեան հոսանքներուն, որք անդիմադրելի կը համարիմ ինքզինքս, երբ կը զիտեմ, որ ժամն եկած է յորդորել զձեզ որ Ձեր նուիրական պաշտօնն ի գլուխ հանէք. մուրացէ՛ք, բարեկամներս, առանց ամաչելու, ձեր ճակատներէն յորդաւորաւ զըրտնիքներ թափելով, թող երթան խառնուին Գողգոթայի հա

Քամուտը աղբեակի դրամացույթ	7,000,000
Վճարեալ դրամագումար	180,000
Պահեստի դրամ հոգե-	
հի միւլզն զպայցեալ	730,000--850,000
Զուտ հասոյթ	1875հ
	731,000